

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

הליכי קבלת מעמד פליט בישראל

מוגש לוועדה המיוחדת לבעיית העובדים הזרים

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240/1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

כתיבה: נטע משה

אישור: שרון סופר, ראש צוות בכירה

עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

"בתמוז תשע"ג

18 ביוני 2013

תוכן העניינים

1	תמצית
2	1. אמנת האו"ם בדבר מעמדם של פליטים
3	2. הליכי קבלת מעמד פליט בישראל
5	3. נתונים על הגשת בקשות מקלט ועל הכרה בפליטים בישראל
5	3.1. נתונים על כניסת מבקשי מקלט ומסתננים
5	3.2. הגשת בקשות לקבלת מקלט
6	3.3. הכרה בפליטים
7	נספח
8	מקורות

מסמך זה נכתב לקראת דיון בוועדה המיוחדת לבעיית העובדים הזרים בנושא "השפעות מדיניות ובין-לאומיות של קליטת פליטים לציון יום הפליטה". במסמך יוצגו ההליכים לקבלת מעמד פליטות בישראל והשינויים שחלו בהם מאז יולי 2009, עת רשות האוכלוסין וההגירה קיבלה לידה את הסמכות הבלעדית לנהל את ההליכים. כמו כן יוצגו במסמך נתונים על מבקשי המקלט והמסתננים השוהים בישראל ונתונים על מספר הפליטים שהוכרו בישראל.

תמצית

- **אמנת האו"ם בדבר מעמדם של פליטים**, שישראל חתומה עליה מ-1 באוגוסט 1951, נועדה להסדיר את מעמדם של פליטים בעקבות מאורעות מלחמת העולם השנייה והשואה. סעיף א(2) לאמנה קובע חמישה טעמים להגדרת אדם כפליט: גזע, דת, אזרחות, השתייכות לקיבוץ חברתי מסוים והשקפה מדינית מסוימת. על-פי סעיף ל"ג לאמנה, "איסור גירוש או החזרה", מדינה אינה יכולה לגרש או להחזיר אדם שהוכר כפליט למדינה שבה נשקפת סכנה לחייו.
- **קבלת מעמד פליט** דורשת הגשת בקשה וביורור הבקשה באופן פרטני בעבור כל אדם (RSD – refugee status determination). כל עוד בקשתו של האדם לא נבחנה או לא הוכרע בעניינו הוא נחשב **למבקש מקלט**. אמנת הפליטים לא קבעה במפורש מהם ההליכים הנדרשים להכרה במבקש מקלט ואילו גופים אחראים לכך, וכל מדינה קובעת אותם בעצמה.
- **נציבות האו"ם לפליטים**, הפועלת בישראל משנות ה-70, ניהלה עד שנת 2009 את ההליכים הכרוכים בהגשת בקשות לקבלת מעמד פליט בישראל. עד שנת 2001 הבקשות נאספו ונבדקו בנציבות בישראל והועברו לזינבה להחלטה. משנת 2001 ועד יולי 2009 אספה הנציבות את הבקשות, ניהלה את ההליכים הדרושים לביורור והעבירה אותן לוועדה הבין-משרדית המייעצת לענייני פליטים לשר הפנים.
- **ב-1 ביולי 2009 הועבר הטיפול במבקשי המקלט במלואו ליחידת ה-RSD** (refugee status department) של משרד הפנים, ששייכת היום לרשות האוכלוסין וההגירה. כיום עובדים ביחידה 57 עובדים, ובהם ארבעה ראשי צוותים. היחידה מפעילה שלוחה של ארבעה עובדים במתקן "סהרונים" המאוישת דרך קבע.
- **נוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני** בישראל עודכן בינואר 2011. על-פי הנוהל הליך קבלת מקלט ייעשה בכמה שלבים: הגשת הבקשה, רישום וזיהוי, ריאיון בסיסי, ריאיון מקיף, דיון במליאת הוועדה המייעצת לשר הפנים בענייני פליטים והחלטת שר הפנים. דחיית הבקשה על הסף תתאפשר בשלבי הרישום או הריאיון הבסיסי וטרם הריאיון המקיף. מבקש מקלט שעבר את כל השלבים ושר הפנים – בהמלצת הוועדה המייעצת – החליט להכיר בו כפליט, יקבל רישיון ישיבה מסוג א/5 לשנה, ולאחר מכן תוארך האשרה במועדים ובנסיבות המפורטים בנוהל.
- **כיום מדינת ישראל נוקטת מדיניות של אי-הרחקה זמנית של אריתריאים לאריתריאה**. כמו כן, מדינת ישראל נמנעת מלהחזיר ישירות אזרחי צפון-סודאן (הרפובליקה של סודן) למדינת מוצאם. ההימנעות זו אינה נובעת מהכרה בסודאן כמדינה במשבר, אלא בעיקר מהקושי המעשי להחזיר סודאנים לצפון-סודאן, משום שאין יחסים דיפלומטיים בין המדינות ואין שום קשר עם הרשויות בצפון-סודאן.

- על-פי נתוני רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול, מיולי 2009 ועד סוף 2012 קיבלו בישראל 22 אנשים מעמד פליט – 14 גברים ו-8 נשים. רשות האוכלוסין וההגירה לא השיבה על בקשת המידע של מרכז המחקר והמידע של הכנסת ולא מסרה נתונים על מספר הבקשות שהוגשו, על מספר הבקשות שנדונו ועל מספר הבקשות שנדחו.

1. אמנת האו"ם בדבר מעמדם של פליטים

אמנת האו"ם בדבר מעמדם של פליטים, שישראל חתומה עליה מ-1 באוגוסט 1951, נועדה להסדיר את מעמדם של פליטים בעקבות מאורעות מלחמת העולם השנייה והשוואה.¹ האמנה מגדירה פליט ומובאות בה הנחיות בדבר המעמד החוקי של הפליטים וזכויותיהם. סעיף א(2) לאמנה קובע חמישה טעמים להגדרת אדם כפליט:

"בגלל פחד מבוסס להיות נרדף מטעמי גזע, דת, אזרחות, השתייכות לקיבוץ חברתי מסוים או להשקפה מדינית מסוימת ואיננו יכול להיזקק להגנתה של אותה ארץ או אינו רוצה בכך בגלל הפחד האמור; או הנמצא עקב המאורעות האמורים מחוץ לארץ שבה היה קודם לכן מקום מגוריו הקבוע, והוא חסר אזרחות, ואינו יכול לחזור לאותה ארץ או אינו רוצה בכך בגלל הפחד האמור."²

כדי לקבל מעמד פליט יש להגיש בקשה פרטנית, וזו תיבחן באופן פרטני בעבור כל אדם (RSD – refugee status determination). כל עוד בקשתו של האדם לא נבחנה או לא הוכרע בעניינו הוא נחשב למבקש מקלט. מבקשי מקלט שמעמדם נבחן באופן פרטני והרשויות מצאו שהם מתאימים להגדרת פליט באמנת הפליטים זכאים לקבל מעמד פליט. עם זאת, אמנת הפליטים לא קבעה במפורש מהם ההליכים הנדרשים להכרה במבקש מקלט ואילו גופים אחראים לכך, וכל מדינה קובעת אותם בעצמה.³ מדינת ישראל הסדירה את הטיפול במבקשי מקלט מדיני בנוהל, והנוהל עודכן לאחרונה בינואר 2011.⁴

במצבים שבהם נכנסים אל מדינה בזמן קצר מבקשי מקלט רבים עקב משברים המתחוללים במדינת מוצאם, והמדינה הקולטת מתקשה לבחון את כל הבקשות, אפשר לתת למבקשי המקלט הגנה קבוצתית זמנית. הנציבות הראשית של האו"ם לפליטים בז'נבה מפרסמת דוחות תקופתיים ובהם היא מתארת את המצב במדינות מוצאם של מבקשי המקלט וממליצה על מתן הגנה קבוצתית. ההחלטה על מתן הגנה קבוצתית זמנית נתונה בידי המדינה, וכמוה ההחלטה על הזכויות הנגזרות מהגנה זו – סוגי האשרות, מתן אשרות עבודה, מתן שירותי בריאות, חינוך ורווחה ומועדי חידוש האשרות.⁵ מי שמקבל הגנה קבוצתית מהמדינה הקולטת אינו בר-הרחקה ממנה כל עוד לא הוסרה ההגנה. נציבות האו"ם לפליטים מגדירה את הזכאים להגנה קבוצתית כאנשים במצב דמוי פליטות (people in refugees like situation).

הוצאת פליטים מגבולות מדינת המקלט – על-פי סעיף לג לאמנה, "איסור גירוש או החזרה" (refoulement), מדינה אינה יכולה לגרש או להחזיר אדם שהוכר כפליט "אל גבולות הארצות שבהן חייו או חירותו בסכנה מטעמי גזע, דת, אזרחות, השתייכות לקיבוץ חברתי מסוים או להשקפה מדינית

¹ האמנה נחתמה ב-29 ביולי 1951 בג'נבה והגבילה את מתן מעמד פליט לנסיבות שאירעו לפני 1 בינואר 1951 ולאירועים שאירעו באירופה בלבד. בפרוטוקול מ-1967 בוטלו הגבלות הזמן והמקום של האמנה.

² אמנת האו"ם בדבר מעמדם של פליטים, סעיף א(2).

³ מבקר המדינה, דוח שנתי 58 לשנת 2007 ולחשבונית שנת הכספים 2006, פרק ראשון, תאריך כניסה: 17 ביוני 2013.

⁴ רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול, נוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל, כניסה לתוקף: 2 בינואר 2011.

⁵ שרון הראל, נציבות האו"ם לפליטים, פגישה, 4 בפברואר 2013.

מסוימת".⁶ הוצאת פליטים מגבולות מדינת המקלט אפשרית על-ידי **יישוב מחדש** (resettlement) של פליטים במדינות שלישיות שמארגנת נציבות האו"ם לפליטים. פתרון זה מתאפשר בין היתר במקרים שבהם הפליטים מגיעים ממדינות אויב ובמקרים הומניטריים שבהם נדרשים למבקשי המקלט שירותים מסוימים שיוכלו לקבל ביתר קלות במדינה שלישית. פתרון זה נחשב לפתרון מתאים בתקופה שבה מספר מבקשי המקלט קטן ומספר מבקשי המקלט ממדינות אויב גם הוא קטן.

2. הליכי קבלת מעמד פליט בישראל

נציבות האו"ם לפליטים, הפועלת בישראל מאז שנות ה-70, ניהלה עד שנת 2009 את ההליכים הכרוכים בהגשת בקשות לקבלת מעמד פליט בישראל, לבקשת מדינת ישראל.⁷ עד שנת 2001 הבקשות נאספו ונבדקו על-ידי הנציבות בישראל והועברו לז'נבה להחלטה. משנת 2001 עד יולי 2009 הנציבות אספה את הבקשות, ניהלה את ההליכים הדרושים לבירורן והעבירה אותן לוועדה הבין-משרדית המייעצת לענייני פליטים לשר הפנים טרם החלטת השר. ב-1 ביולי 2009 הועבר הטיפול במבקשי המקלט במלואו ליחידת ה-RSD (Refugee Status Department) של משרד הפנים, שכפופה היום לרשות האוכלוסין וההגירה. לפני שהועבר המנגנון לידי משרד הפנים התקיימה הכשרה של נציבות האו"ם לפליטים לעובדי היחידה.⁸ יחידת ה-RSD מונה היום 57 עובדים, ובהם ארבעה ראשי צוותים. היחידה מפעילה שלוחה במתקן "סהרונים" שבה ארבעה עובדים המאוישת דרך קבע.⁹

נוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל עודכן בינואר 2011.¹⁰ על-פי הנוהל הליך הבקשה לקבלת מקלט יתנהל בכמה שלבים: הגשת הבקשה, רישום וזיהוי, ריאיון בסיסי (שבסופו תתאפשר דחייה על הסף), ריאיון מקיף (שגם בסופו תתאפשר דחייה על הסף), דיון במליאת הוועדה המייעצת לשר הפנים בענייני פליטים והחלטת שר הפנים. דחייה על הסף תתאפשר בשלבי הרישום או הריאיון הבסיסי ולפני הריאיון המקיף במקרים שבהם עולה כי הנתין אינו מי שהוא טוען שהוא, אינו נתין המדינה שהצהיר שהיא מדינת אזרחותו או אם המראיין מצא שטענותיו אינן עולות בקנה אחד עם העקרונות הקבועים באמנת הפליטים. אפשר לערער על החלטה ועל החלטות אחרות בתהליך בפני ערכאות שונות ברשות האוכלוסין וההגירה, ובמקרים מסוימים – בפני בית-המשפט לעניינים מינהליים.

אפשר להגיש בקשות למקלט במשרדי הרשות ובמתקני המשמורת בפני נציגים של הרשות. לנתין זר שהגיע למשרדי הרשות ייערך הליך רישום וזיהוי, ובו הוא יצולם, יינטלו ממנו אמצעי זיהוי ביומטריים והוא ימסור את כתובתו המלאה, פרטי התקשרות ופרטים מזהים נוספים שיידרשו. אפשר להגיש בקשה ולהירשם בתוך שנה מיום הכניסה לישראל, אלא אם כן הציג הנתין הזר במעמד הפנייה טעמים מיוחדים להגשת בקשתו באיחור. בתום הליך הרישום והזיהוי ייעשה בירור על-ידי עובדי היחידה ותיבחן אמינות ההצהרות שמסר הנתין בנוגע לזהותו ולמדינת מוצאו. אם הצהרות מבקש המקלט לא הופרכו, ייערך לו במקום ריאיון בסיסי. אם נמצא כי הנתין אינו מי שהוא טוען שהוא או אינו נתין המדינה שהצהיר שהיא

⁶ סעיף ל"ג באמנת הפליטים.

⁷ שרון הראל, נציבות האו"ם לפליטים, פגישה, 4 בפברואר 2013.

⁸ רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול, [טיפול במבקשי מקלט \(RSD\)](#), תאריך כניסה: 17 ביוני 2013.

⁹ תשובת רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, פעילות יחידת RSD, דוא"ל 18 ביוני 2013.

¹⁰ רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול, [נוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל](#), כניסה לתוקף: 2 בינואר 2011.

מדינת אזרחותו הוא יועבר לבדיקת ראש צוות, וזה יוכל להחליט בתום הבדיקה לדחות את בקשת המקלט על הסף אם ימצא כי הנתין אינו מי שהוא טוען שהוא.

הריאיון הבסיסי ייערך למבקש המקלט לאחר רישום, זיהוי ואימות הנתונים בשפה הרשמית של ארץ מוצאו של מבקש המקלט או בשפה אחרת המובנת לו; אם יש צורך הוא ייערך באמצעות מתורגמן. מבקש מקלט רשאי לבקש כי הריאיון ייערך על-ידי בן מינו, והיחידה תפעל ככל האפשר להיענות לבקשתו. בתום הריאיון הבסיסי יחליט המראיין אם להפנות את המבקש לריאיון מקיף או לנתב את הבקשה להליך של דחייה על הסף, אם נמצא כי "הטענות והעובדות העומדות בבסיס הבקשה, גם אם יוכחו כולן, אינן מגבשות אף לא אחד מהיסודות הקבועים באמנת הפליטים"¹¹. ראש צוות שעבר הכשרת RSD צריך לאשר דחייה על הסף. הנתין רשאי לעתור כנגד ההחלטה לבית-המשפט לעניינים מינהליים.

מבקש מקלט שלאחר הריאיון הבסיסי הוחלט לשלוח אותו לריאיון מקיף יקבל הזמנה לריאיון ויקבל אשרת שהייה עד מועד הריאיון; האשרה תוארך עד קבלת ההחלטה המינהלית בבקשתו. הריאיון המקיף ייערך גם הוא בשפה המובנת לנתין הזר ולאחר שמסר את הטפסים הנדרשים. בתום הריאיון המקיף תועבר הבקשה לבחינת הוועדה המייעצת לשר הפנים בענייני פליטים (בהליך רגיל או בהליך מקוצר). בקשות שהוועדה דנה בהן והחליטה על דחייתן יועברו לאישור מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה. בקשות שמליאת הוועדה המליצה לאשרן ולהעניק מעמד פליט למבקש יועברו לשר הפנים לשם החלטה.

מבקש מקלט שעבר את השלבים ושר הפנים, בהמלצת הוועדה המייעצת, החליט להכיר בו כפליט, יקבל רישיון ישיבה מסוג א/5 לשנה אחת, ולאחר מכן תוארך האשרה שלו במועדים ובנסיבות המפורטים בנוהל. פליט רשאי להגיש בקשה לקבלת רישיון ישיבה בעבור בן-זוגו וילדיו הקטינים.

סעיף 10 לנוהל קובע כי מדינת ישראל שומרת לעצמה את הזכות שלא לקלוט בישראל נתיני מדינות אויב או מדינות עוינות ולא להעניק להם אשרת שהייה בארץ.

תיקון משנת 2012 לחוק למניעת הסתננות (עבירות שיפוט), התשי"ד-1954, מאפשר החזקת מסתנן במשמורת עד לשלוש שנים;¹² לפני חקיקת התיקון לחוק היה אפשר להחזיק מסתנן 60 יום בלבד.¹³ ההוראות הנוגעות למשמורת נחקקו כהוראת שעה, והיא אמורה לפוג ב-18 בינואר 2015.¹⁴ סעיף 30 לחוק קובע כי ממונה ביקורת הגבולות רשאי לשחרר מסתנן שהגיש בקשה לקבלת מקלט ושחלפו שלושה חודשים ממועד הגשת הבקשה וטרם החל הטיפול בבקשה או שחלפו תשעה חודשים ממועד הגשת הבקשה וטרם ניתנה החלטה בבקשה. לפי דברי ההסבר להצעת החוק עילות שחרור אלו "נועדו להבטיח כי אם הגיש המסתנן בקשה לאשרה ורישיון ישיבה בישראל, למשל בנימוק שהוא פליט, הטיפול בבקשתו לא יעוכב".¹⁵ לבית-המשפט העליון הוגשה עתירה התוקפת את החוקתיות של התיקון לחוק למניעת הסתננות.¹⁶ הדין בעתירה עדיין לא הסתיים.

¹¹ ש.ם.

¹² סעיף 30א(ג)(3) לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 3 והוראת שעה), התשע"ב-2012.

¹³ ראו דברי ההסבר להצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 3 והוראת שעה), התשע"א-2011, הצעת חוק הממשלה – 577, עמ' 594.

¹⁴ סעיף 9 לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 3 והוראת שעה), התשע"ב-2012.

¹⁵ הצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 3 והוראת שעה), התשע"א-2011, הצעת חוק הממשלה – 577, עמ' 594.

¹⁶ בג"ץ 7146/12 נג'ט סרג' אדם ואח' נ' הכנסת ואח'.

3. נתונים על הגשת בקשות מקלט ועל הכרה בפליטים בישראל

בפרק זה יוצגו נתונים על אוכלוסיית המסתננים ומבקשי המקלט ונתונים חלקיים על הגשת בקשות לקבלת מקלט ועל מספר הפליטים שהוכרו בישראל.

3.1. נתונים על כניסת מבקשי מקלט ומסתננים

על-פי נתוני רשות האוכלוסין וההגירה, עד לסוף אפריל 2013 נכנסו לישראל דרך הגבול עם מצרים 64,649 מסתננים ומבקשי מקלט. כיום שוהים בישראל 54,580 אזרחים זרים המוגדרים כמסתננים; 66% מהם אזרחי אריתריאה (36,114), ו-25% – אזרחי צפון-סודאן (13,806). 9% הגיעו ממדינות אחרות.

טבלה א: כניסת מסתננים ומבקשי מקלט לישראל

2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006 עד
62	10,412	17,528	14,709	5,285	8,969	5,185	2,769

מקור: רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול.¹⁷

בהקשר זה נציין כי כיום מדינת ישראל נוקטת מדיניות אי-הרחקה זמנית של אריתריאים לאריתריאה. כמו כן מדינת ישראל נמנעת מלהחזיר אזרחי צפון-סודאן (הרפובליקה של סודאן) ישירות למדינתם, אולם לא משום שישראל מכירה בה כמדינה במשבר אלא בשל קשיים מעשיים: אין יחסים דיפלומטיים בין המדינות ואין לרשויות בישראל קשר עם הרשויות בצפון-סודאן.¹⁸ המדינה הציגה לאחרונה עמדה זו בדיונים בבג"ץ במאי וביוני 2013.¹⁹

עוד נציין כי בשנת 2007, בהחלטת ראש הממשלה דאז אהוד אולמרט, הוענקה לכ-500 אזרחי סודאן תושבי חבל דארפור אשרת שהייה בישראל מסוג תושב ארעי א/5.²⁰ האשרה ניתנה לשנה עם אפשרות הארכה, והיא יוחדה לקבוצה של אזרחים שזוהו כתושבי החבל, ללא הליך RSD פרטני.²¹

3.2. הגשת בקשות לקבלת מקלט

לצורך הכנת המסמך לקראת הדיון בוועדה המיוחדת לבעיית העובדים הזרים פנה מרכז המחקר והמידע של הכנסת אל רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול בבקשה לקבל נתונים על מספר הבקשות לקבלת מעמד פליט משנת 2009 ועד היום ועל מספר הפליטים שהוכרו. כמו כן ביקש מרכז המחקר והמידע של

¹⁷ רשות האוכלוסין וההגירה, האגף לתכנון מדיניות, [נתוני זרים בישראל](#), מהדורה מס' 3/2013, מאי 2013, תאריך כניסה: 18 ביוני 2013. על-פי הגדרת רשות האוכלוסין מסתננים הם זרים שנכנסו לישראל דרך הגבול עם מצרים שלא כחוק ואותרו בגבול (עם כניסתם) או בתוך תחומי מדינת ישראל (לאחר זמן). להגדרה ראו: [נתוני זרים בישראל](#), מהדורה מס' 2/2013.

¹⁸ סעיפים 39-40 לכתב התשובה של המדינה בבג"ץ 7146/12 נג'ט סרג' אדם ואח' נ' הכנסת ואח'.
¹⁹ בג"ץ 7146/12 נג'ט סרג' אדם ואח' נ' הכנסת ואח', כתב התשובה של המדינה מ-13 במאי 2013 ותשובה משלימה מטעם המדינה מ-9 ביוני 2013.

²⁰ דברי ראש הממשלה אהוד אולמרט במליאת הכנסת, "דברי הכנסת", [ישיבה 156 של הכנסת ה-17](#), 17 באוקטובר 2007, תאריך כניסה: 18 ביוני 2013.

²¹ רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול, [הוראת שעה בדבר הארכת אשרת א-5 לפליטי דארפור](#), 28 באוקטובר 2009, תאריך כניסה: 18 ביוני 2013.

הכנסת פילוח של הבקשות על-פי החודש שבו הוגשה הבקשה, ארץ המוצא של מגיש הבקשה, מספר הבקשות שנדחו על הסף ומספר הבקשות שהוגשו במתקן "סהרונים". רשות האוכלוסין לא מסרה את הנתונים המבוקשים אלא נתונים חלקיים על מספר הפליטים שהוכרו, ואלה יובאו בסעיף הבא. לא התקבלו נתונים על מספר הבקשות שהוגשו ושנדחו על הסף.

מנתונים שמסרה נציגת רשות האוכלוסין בסיור של הוועדה המיוחדת לבעיית העובדים הזרים במתקן "סהרונים" ביוני 2013 עולה כי מ-1,500 השוהים במתקן, כ-1,400 הגישו בקשה לקבלת מקלט מדיני בארץ. 17 מהם קיבלו תשובה שלילית; השאר עדיין ממתנינים לתשובה.²²

3.3 הכרה בפליטים

על-פי נתוני נציבות האו"ם לפליטים, מאז שנות ה-70 הוכרו בישראל כ-180 פליטים בהליך של הכרה פרטנית. הנציבות מעריכה כי עשרות מהם אינם חיים כיום בישראל.

על-פי נתוני רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול, מיולי 2009 ועד סוף 2012 קיבלו מעמד פליט בישראל 22 אנשים – 14 גברים ושמונה נשים: שניים בשנת 2009, שישה בשנת 2010, שמונה בשנת 2011 ושישה בשנת 2012.²³ לדברי גבי שרון הראל מנציבות האו"ם לפליטים, כל התיקים זולת אחד הם תיקים שטופלו על-ידי נציבות האו"ם לפליטים לפני העברת הסמכויות למדינה, והנציבות מסרה אותם לאחר יולי 2009 להחלטת המדינה.²⁴ בנספח מובאים נתונים מדוח מבקר המדינה לשנת 2008 על מספר הבקשות לקבלת מקלט ועל מספר הפליטים שהוכרו בישראל בשנים 2000-2007.

טבלה ב': מקבלי מעמד פליט לפי שנה, מין וארץ מוצא

ארץ המוצא	2009 (מיולי)		2010		2011		2012	
	זכר	נקבה	זכר	נקבה	זכר	נקבה	זכר	נקבה
אתיופיה			1		1		2	1
זימבבואה				1				
חוף השנהב	1				1	2		
מונגוליה							1	
נפאל		1						
קוריאה הצפונית			1	1	1			
קמרון							1	
רפובליקת מרכז אפריקה			1					
אחר			1		3		1	
סך הכול	2		6		8		6	

מקור: האגף לתכנון מדיניות ברשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול, דוא"ל, 12 ביוני 2013.

²² הוועדה המיוחדת לבעיית העובדים הזרים, הודעה לעיתונות, [נציגת רשות האוכלוסין וההגירה אמרה בסיור במתקן הכליאה "סהרונים": 1,400 מסתננים ביקשו מקלט מדיני, 17 סורבו והיתר ממתנינים לתשובה](#), 16 ביוני 2013, תאריך כניסה: 17 ביוני 2013.

²³ נתונים שהועברו מהאגף לתכנון מדיניות ברשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול, דוא"ל, 12 ביוני 2013.

²⁴ שרון הראל, נציבות האו"ם לפליטים, שיחת טלפון, 13 ביוני 2013.

נספח

להלן מוצגים נתונים מדוח מבקר המדינה לשנת 2008 שסקר את הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל. הנתונים מובאים כפי שהוצגו בדוח ונוגעים לבקשות המקלט שהוגשו בכל שנה ולמספר הפליטים שהוכרו בכל שנה. עם זאת, הליכי הבדיקה של בקשות המקלט ממושכים ועלולים להימשך שנים, ולכן אין להסיק כי הפליטים שהוכרו בשנה מסוימת נמנים עם קבוצת מבקשי המקלט באותה שנה.

טבלה: בקשות לקבלת מעמד פליט שהוגשו ושאושרו, 2007-2000

שנה	מספר הבקשות שהוגשו	מספר הפליטים שהוכרו
2000	165	10
2001	393	18
2002	283	36
2003	1,389	13
2004	922	12
2005	909	11
2006	1,348	6
2007 (עד 1 בספטמבר)	2,968	3

מקור: מבקר המדינה, [דוח שנתי 58 לשנת 2007 ולחשבונית שנת הכספים 2006](#), פרק ראשון, תאריך כניסה: 17 ביוני 2013.

מקורות

מסמכי הכנסת ומבקר המדינה

- הוועדה המיוחדת לבעיית העובדים הזרים, הודעה לעיתונות, [נציגת רשות האוכלוסין וההגירה אמרה בסיוור במתקן הכליאה "סהרונים": 1,400 מסתננים ביקשו מקלט מדיני, 17 סורבו והיתר ממתנינים לתשובה](#), 16 ביוני 2013.
- חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 3 והוראת שעה), התשע"ב-2012.
- הצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 3 והוראת שעה), התשע"א-2011.
- מבקר המדינה, דוח שנתי 58 לב לשנת 2007 ולחשבונות שנת הכספים 2006, פרק ראשון.
- [שיבה 156 של הכנסת ה-17](#), 17 באוקטובר 2007.

רשות האוכלוסין וההגירה

- רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול, [נוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל](#), כניסה לתוקף: 2 בינואר 2011.
- שם, [טיפול במבקשי מקלט \(RSD\)](#).
- שם, האגף לתכנון מדיניות, [נתוני זרים בישראל](#), מהדורה מס' 3/2013, מאי 2013.
- שם, שם, [נתוני זרים בישראל](#), מהדורה מס' 2/2013.
- שם, [הוראת שעה בדבר הארכת אשרת א-5-1 לפליטי דארפור](#), 28 באוקטובר 2009.

משרד המשפטים

- אמנת האו"ם בדבר מעמדם של פליטים משנת 1951; פרוטוקול האמנה משנת 1967.
- בג"ץ 7146/12 נג'ט סרג' אדם ואח' נ' הכנסת ואח', כתב התשובה של המדינה מ-13 במאי 2013, תשובה משלימה מטעם המדינה מ-9 ביוני 2013.

מכתבים, פגישות, שיחות טלפון

- האגף לתכנון מדיניות ברשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול, דוא"ל, 12 ביוני 2013.
- רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, פעילות יחידת RSD, דוא"ל, 18 ביוני 2013.
- הראל שרון, נציבות האו"ם לפליטים, פגישה, 4 בפברואר 2013; שיחת טלפון, 13 ביוני 2013.

